

תאריך: 08/03/17

בית המשפט הצבאי בשומרון

תיק מס': 4126/16

בפני כב' השופט רס"ן סמזר שגוג

התביעה הצבאית

(באמצעות ב"כ סגן חיים אזולאי)

נגד

הנאשם: ע.ש, ת"ז XXXXXXXXXXXXXXXX (שב"ס)

(באמצעות ב"כ עו"ד רסלאן מחאגינה)

חקיקה שאזכרה:

[צו בדבר הוראות ביטחון \[נוסח משולב\] \(יהודה והשומרון\) \(מס' 1651\), תש"ע-2009: סע' 198, 199ג.א., 199ג.ב., 212\(2\), 212\(3\), 212\(4\)](#)

[תקנות ההגנה \(שעת-חירום\), 1945: סע' 58, 58\(ב\), 59](#)

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 40ג, 40ג\(ג\)](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט הצבאי גזר על הנאשם – בגיר צעיר, שביצע עבירות של יידוי אבן, יידוי אבנים לעבר רכב נוסע, השלכת בקבוקי תבערה עונש של עשרים חודשי מאסר בפועל. בתוך כך, בית המשפט היקל בעונשו של הנאשם ושם את הדגש על עונש מרתיע צופה פני עתיד וזאת מתוך רצון למזער את הנזק שנגרם לנאשם כתוצאה מכליאתו ובכדי להותיר סיכוי ממשי לשיקומו.

* עונשין – ענישה – מדיניות ענישה: יידוי אבנים

* עונשין – ענישה – מדיניות ענישה: יידוי בקבוקי תבערה

בית המשפט הצבאי נדרש לגזור את דינו של הנאשם שהורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן המחזיק ארבעה פרטי אישום כדלקמן – שני פרטי אישום של זריקת חפצים לעבר אדם או רכוש – עבירה לפי סעיף 212(2) ו-199ג(א) + (ב) לצו בדבר הוראות ביטחון, פרט אישום אחד של זריקת חפצים לעבר כלי תחבורה נוסע – עבירה לפי סעיף 212(3) ו-199ג(א) + (ב) לצו ופרט אישום אחד של ניסיון לזריקת חפץ נפיץ – עבירה לפי תקנה 58(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום) וסעיף 198 לצו.

בית המשפט הצבאי פסק כלהלן:

מתחם העונש ההולם בעבירות של יידוי אבן הינה 6-18 חודשים לריצוי בפועל לצד מאסר מותנה מרתיע. בנסיבות העניין, ובהתחשב בכך שהנאשם היה קטין בעת ביצוע חלק גדול מן המעשים, יש לקבוע כי מתחם העונש הראוי בגין פרט אישום זה בנסיבות תיק זה, צריך להיות 6-30 חודשים לריצוי בפועל לצד מאסר מותנה.

לגבי מתחם העונש ההולם בעבירת יידוי אבנים לעבר רכב נוסע, נוכח כך שמעשי העבירה בוצעו בצוותא במספר הזדמנויות שונות, ממרחק של כ-15 מטרים, אך לא נגרמו נזקים ואף לא ידוע מה גודלן של האבנים שנזרקו וכמה נזרקו, יש לקבוע כי מתחם הענישה ההולם בגין מעשים אלו צריך לעמוד על 6-24 חודשים בפועל.

נוכח רמת הענישה הנוהגת בעבירת השלכת בקבוקי תבערה, ונוכח כך שבמקרה דנן, הנאשם היה שותף למעשה לעבירה שלא הושלמה וכי לא נגרמו נזקים, יש לקבוע כי מתחם העונש ההולם בנסיבות אלה בגין פרט אישום זה זו הינו 8-20 חודשים לריצוי בפועל.

באשר לפרט האישום הרביעי – יידוי אבנים לעבר חיילים, מאחר שמדובר ביידוי אבנים לעבר חיילים שהיו מצוידים לבטח בצידוד מיגון ומשלא נגרמו נזקים, יש לקבוע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשה זה עומד על 6-18 חודשים לריצוי בפועל.

ג ז ר ד ין

1. הנאשם הורשע עפ"י הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן המחזיק ארבעה פרטי אישום כדלקמן - שני פרטי אישום של **זריקת חפצים לעבר אדם או רכוש** - עבירה לפי [סעיף 212\(2\)](#) ו- [199ג \(א\) + \(ב\)](#) לצו בדבר הוראות ביטחון (נוסח משולב) (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009, פרט אישום אחד של **זריקת חפצים לעבר כלי תחבורה נוסע** - עבירה לפי [סעיף 212\(3\)](#) ו- [199ג \(א\) + \(ב\)](#) לצו בדבר הוראות ביטחון (נוסח משולב) (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009 ופרט אישום אחד של **ניסיון לזריקת חפץ נפיץ** - עבירה לפי [תקנה 58\(ב\) לתקנות ההגנה \(שעת חירום\)](#), 1945 [וסעיף 198](#) לצו בדבר הוראות ביטחון (נוסח משולב) (יהודה ושומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009.

2. עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות כי הנאשם יידה אבנים לעבר כוחות הביטחון בעשרות הזדמנויות שונות במהלך השנתיים שקדמו למעצרו. בכללן, פעם אחת מילא בקבוקי זכוכית בצבע והשליכם לעבר כוחות הביטחון. כמו כן, יידה הנאשם, במספר הזדמנויות שונות, אבנים לעבר רכבים נוסעים ממרחק של כחמישה עשר מטרים וניסה יחד עם חבריו, בשלוש הזדמנויות שונות, להשליך בקבוקי תבערה לעבר רכבים נוסעים ממרחק של כ-15 מטרים. יתרה מכך, מספר שבועות לפני מעצרו, יחד עם אחרים, הבעיר הנאשם צמיגים באזור קדום וזרקו אבנים לעבר כוחות הביטחון.

ראיות לעונש

3. לא הוגשו ראיות לעונש מטעם התביעה.

4. מטעם ההגנה העיד אביו של הנאשם. האב ציין כי הנאשם סובל מקשיים נפשיים מאז שנולד וכי הוא נזקק לטיפול ואף טופל בילדותו. האב ביקש להדגיש, כי עם שחרור הנאשם מהכלא הוא יעניק לו טיפול

מתאים. כמו כן, ציין האב כי הוא נשוי לשתי נשים ויש לו 7 ילדים ושמצבה הכלכלי הקשה של המשפחה גרם לו לזנוח את הנאשם. לבסוף, ביקש האב כי בית המשפט יתחשב בבנו בעת גזירת העונש.

5. ההגנה הפנתה לחו"ד מטעם הפסיכיאטר המחוזי והוגשו מטעמה מסמכים רפואיים בנוגע לנאשם. מהמסמכים עולה כי הנאשם סובל מקשיים רגשיים מילדות וכי סבל מקשיים בדיבור ובהתפתחות. עוד למדתי מהמסמכים הרפואיים כי הנאשם זקוק לטיפול ולתמיכה נפשית, משפחתית וחברתית. נוסף על כך, ההגנה הגישה מסמך רפואי המעיד על כך שהנאשם קיבל תרופה בשם טופרניל. מחו"ד הפסיכיאטרית עולה כי אמנם הנאשם כשיר לעמוד לדין, אך "מבחינה קוגניטיבית מתפקד במהלך הבדיקה ברמה הנמוכה של הנורמה" וכי "לנוכח ההיסטוריה של קשיי למידה והפרעות התנהגות מגיל צעיר אין לשלול הנמכה קוגניטיבית התפתחותית" ומשום כך, המליצה להפנותו להערכה קוגניטיבית.

טיעוני הצדדים

6. התביעה סבורה כי עונשו של הנאשם צריך לעמוד על 3-4 שנים לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס כספי. התביעה מבקשת להחיל את הוראות [סעיף 212\(4\)](#) לצו בדבר הוראות ביטחון בעניינו של הנאשם. הסעיף האמור הוסף במסגרת תיקון 51 לצו בדבר הוראות הביטחון[נ"מ](יו"ש)(מס' 1651), התש"ע-2009 (להלן-"התיקון").

7. התביעה הדגישה כי עסקינן בארבעה אירועים שונים (4 פרטי אישום) ולפיכך, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בגין כל אירוע ולאחר מכן לקבוע את העונש לגבי כל פרט אישום בנפרד ולבסוף לצבור את העונשים.

8. התביעה התייחסה לפסיקה העוסקת בעונש שיש להטיל על מידי אבנים. לשיטתה, ישנה מגמה של החמרה בענישה בעבירות של ידוי אבנים לצד תיקון 51. לפיכך, מתחם העונש ההולם לגבי פרטי האישום הראשון והרביעי צריך לעמוד על 8-18 חודשים לריצוי בפועל ולגבי פרט האישום השני צריך לעמוד על 10-20 חודשים לריצוי בפועל.

9. נוכח חומרת העבירות, הישנותן לאורך תקופה של כשנתיים ונוכח היעדר נסיבות מקלות בעניינו של הנאשם לטעמה, סבורה התביעה כי ראוי למקם את עונשו בגין פרטי האישום שלעיל בחלק העליון של המתחמים.

10. בהתייחסה לפרט האישום השלישי שענינו ניסיון לזריקת בקבוק תבערה, ציינה התביעה כי לשיטתה מתחם העונש ההולם בגין עבירה זו הוא 12-36 חודשים לריצוי בפועל. התביעה סבורה כי יש למקם את עונשו של הנאשם במרכז מתחם העונש ההולם. גם כאן, הפנתה התביעה לפסיקה שלשיטתה מלמדת על רמת הענישה הנוהגת בעבירה זו.

11. ההגנה ציינה כי הענישה הינה אינדיבידואלית וכי יש להתייחס לכל מקרה לגופו. הסגור ציין כי מחוות הדעת הפסיכיאטרית ניתן ללמוד כי הנאשם סובל מקשיים שיש לקחתם בחשבון בעת גזירת עונשו. הסגור סבור כי במקרה זה יש לחרוג לקולא שכן לטעמו, יש להעדיף במקרה זה את "האפיק השיקומי" לא כל שכן, שעה שאביו של הנאשם התחייב כי ידאג לשיקומו ויעניק לו את הטיפולים הנדרשים לכשישתחרר מהכלא.

12. הסנגור טען כי כליאתו של הנאשם משפיעה לרעה על מצבו מפני שהוא זקוק לתמיכה נפשית וכי עברו של הנאשם נקי וגם בכך יש להתחשב.

דיון והכרעה

13. תיקון 113 לחוק העונשין קובע כי תהליך קביעת העונש יתבצע בשני שלבים מרכזיים כאשר העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו :

1. השלב הראשון הוא שלב קביעת מתחם העונש ההולם. בית המשפט נדרש בשלב זה לקבוע מתחם הענישה ההולם בהתאם לשורה של נסיבות ובהם הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

2. השלב השני הוא שלב גזירת הדין במסגרתו באים לידי ביטוי נתוניו של הנאשם שאינם קשורים למעשה העבירה ובהם גילו של הנאשם, עברו הפלילי, נטילת האחראיות, פגיעת העונש במשפחתו של הנאשם, שיתוף הפעולה עם רשויות החוק ועוד.

14. **סעיף 40ג' לחוק העונשין**, אשר עניינו "ריבוי עבירות", קובע כי כאשר מורשע נאשם במספר עבירות המהוות כמה אירועים, יש לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן ניתן לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים. יחד עם זאת, מציין החוק כי **"בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר – לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת"** (סעיף 40ג(ג)).

15. במקרה דנן, לאור מהות המעשים, מקומם ואופיים, לטעמי יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל פרט אישום בנפרד, ולבסוף לקבוע את עונשו הכולל של הנאשם. יפים לענייננו דבריו של בית הדין הצבאי לערעורים בע' 99/12, ט' א' פרפרייב נ' התוב"צ :

"...ברי, כי כוונת המחוקק במושג "עונש כולל" שבסעיף 40ג לחוק העונשין הייתה, כי במקרים שבהם נדרשת ענישה בגין כמה עבירות המהוות כמה מעשים, ניתן לגזור עונש אחד כולל המגלם את עיקרון ההלימה של כל מעשי העבירה יחדיו, עונש שישקף את חומרתן של כל העבירות שבוצעו. מסקנה זו נלמדת מלשון סעיף 40ג(ב) לחוק, הקובע כי גם כאשר מדובר במספר עבירות המהוות מספר אירועים, רשאי בית המשפט לגזור "עונש כולל לכל האירועים". מסקנה זו נלמדת גם מלשון דברי החסבר שבהצעת החוק –

"מוצע להבהיר כי עקרון ההלימות יחול גם שעה שהנאשם מורשע בכמה עבירות. במקרה כזה יהיה בית המשפט רשאי לקבוע עונש נפרד לכל עבירה או לגזור עונש כולל לכל העבירות או לחלקן. שיעור העונש הכולל ושיעורי החפיפה וההצטברות של העונשים... ייעשו... בהתאם לעקרון ההלימות, ותוך בדיקת הנסיבות המקלות והמחמירות השונות. כמו כן יהיה על בית המשפט להתחשב במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן. בית המשפט יבחן במקרה זה את חומרתם של כלל המעשים העבריינים שביצע הנאשם וכן את אשמו הכולל, כך שיהיה יחס הולם

בינם לבין העונש שיישא הנאשם (הצעת **חוק העונשין** (תיקון מס' 92) (הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ו-2006 מיום 12 ביוני 2006).

ואכן, בסופו של דבר מצא המחוקק להורות, כי –

"בגזירת העונש לפי סעיף זה, יתחשב בית המשפט, בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין... תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת" (סעיף 40ג) לחוק העונשין).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

כללי

16. במקרה דנן, ניתן ללמוד מעובדות כתב האישום המתוקן, כי הנאשם לא היה בין המתכננים או היוזמים של אותה פעילות אסורה, ואף ניתן להצביע על כך שלא נטל חלק מרכזי אף בפרט האישום השלישי - הנאשם לא נטל חלק בהכנת בקבוקי התבערה או בתכנון.

17. הנאשם הינו בגיר צעיר (הפך להיות בגיר בתאריך 12/12/15 דהיינו, כשמונה חודשים לפני מעצרו). כמו כן, ער אני לכך שחלק גדול, ככל הנראה, מיידויי האבנים בפרטי האישום הראשון והשני, בוצעו עת היה הנאשם קטין. לפיכך, ומאחר שמניסוח פרטי האישום הללו לא ניתן לקבוע אלו מהמעשים בוצעו שעה שהיה קטין ואלו מהמעשים בוצעו שעה שבגר, יש לקחת בחשבון היות הנאשם קטין בעת ביצוע חלק מהעבירות, הן בעת קביעת מתחם העונש ההולם והן בעת קביעת העונש, וכך אעשה.

פרט האישום הראשון- זריקת חפצים לעבר כוחות הביטחון

18. בע' [2679/15 התוב"צ נ' סאמר מחלוף](#) [פורסם בנבו] קבע כב' נשיא בית המשפט הצבאי לערעורים, אל"מ נתנאל בנישו לגבי עבירת יידויי האבנים כדלקמן –

"לא נחדש אם נאמר כי עבירת זריקת החפצים, פגיעתה רעה. לצערנו, למודי ניסיון אנחנו באשר לתוצאות הרוח האסון העלולות להיגרם מהשלכת אבן לעבר אדם או לעבר רכב נוסע. חדשות לבקרים, באים בפנינו מקרים בהם יידויי אבנים, בנסיבות שונות, גרם לפגיעה בגוף ואף בנפש. על כן, בניגוד לטענות הנשמעות מעת לעת, כי המדובר ב"מעשה משובה" או בדרך להביע מחאה, יש לחזור ולקבוע באופן ברור כי עסקינן בעבירה בעלת פוטנציאל מסוכנות רב, שתגרור ענישה מחמירה.

לא זו אף זו, אלא שלצד הסיכון האמור, לעיתים קרובות, טמון במעשה זה ניסיון לקרוא תיגר על פעולתם של כוחות הביטחון ועל שלטון החוק. גם הפגיעה בערך חברתי זה, מן הראוי כי תבוא לידי ביטוי עונשי הולם. זאת, לבל ייפגעו יסודות משטר תקין, בו כוחות הביטחון הפועלים תוך כיבוד החוק ולשם השלטתו, זוכים להגנת בית המשפט.

על רקע זה, קבענו כאמור זה מכבר כי יש להטיל על נאשמים בעבירה זו עונשי מאסר משמעותיים (ראו לדוגמא [ע' 3567/09, התוב"ץ נ' אלוחש](#) (פורסם בנבו, 09/11/10), [ע' 2901/09, התוב"ץ נ' עויס](#) (פורסם בנבו, 15/02/11), [ע' 2777/10, צבונר נ' התוב"ץ](#) (פורסם בנבו, 31/03/11), [עדי"י 2256/13, שאמי נ' התוב"ץ](#) (פורסם בנבו, 03/03/14), [עדי"י 1808/14, צבאונה נ' התוב"ץ](#) (פורסם בנבו 27/08/14)).

ואכן, נדמה לי כי בשנים האחרונות, עדים אנו להחמרה עונשית הדרגתית, המהווה תגובה ראויה לתופעה חברתית פסולה.

מאידך גיסא, יש לזכור כי לעולם נדרשת ענישה פרטנית, ההולמת את מעשיו של הנאשם ואת נסיבותיו.

19. מתחם העונש ההולם בעבירות של יידוי אבן הינה 6-18 חודשים לריצוי בפועל לצד מאסר מותנה מרתיע. לענין זה, בהתייחסו לתיקון החקיקה, קבע כב' המשנה לנשיא בית המשפט הצבאי לערעורים, אל"מ צביקה לקח בעדי"י [2425/16 ו-2426/16 התוב"ץ נ' טלעת אלפיומי ונוח מסאלמה](#) [פורסם בנבו] (להלן-"עניין פיומי") כדלקמן-

"אין בדעתי להכביר במילים אודות מתחם הענישה על יידוי אבן באמצעות הידיים (כלומר ללא כלי עזר). מוכן אני לצאת מנקודת מוצא כי הקביעה של בית משפט קמא בעניינו של מסאלמה, הינה ראויה, וכי מתחם הענישה בנסיבות של הפרת סדר המונית הוא 6 עד 18 חודשים (והשוו [עדי"י 1808/14 התביעה הצבאית נ' צבאונה](#) [פורסם בנבו]).

יחד עם זאת, ראוי להדגיש כי מתחם זה מתייחס לתקופת המאסר בפועל בלבד. בנוסף לתקופה זו, ראוי לגזור גם תקופת תנאי ראויה. אדגיש כי עניין לנו בעבירות אלימות. בעבירות אלה ראוי להשית בצד מאסר בפועל הולם גם מאסר מותנה מרתיע, שיהווה כחרב מתנוססת מעל, וירתיע את הנאשם מלשוב ולחזור על העבירה.

לדעתי, במיוחד לאור תיקוני החקיקה החדשים, אין מקום לקבוע כפי שנעשה בעניינו של פיומי, כי המתחם הוא עד שנתיים כולל המאסר המותנה. מתחם כזה אינו מאפשר התייחסות והתחשבות למשל בעבר פלילי מכביד במיוחד ואינו מעניק את הגמישות הנדרשת להשית הן מאסר בפועל ראוי והן מאסר מותנה משמעותי, שכאמור, הינו הכרחי ונדרש בעבירות אלימות. במקרים המתאימים, כשהנסיבות חמורות במיוחד והעבר מכביד במיוחד, אינני רואה כל מניעה להשית עונש מאסר בפועל המגיע לקצה המתחם – 18 חודשים – ובנוסף לגזור גם מאסר מותנה מרתיע באופן העולה על שנתיים במצטבר. לפיכך, המתחם שנקבע בעניין פיומי הוא שגוי.

כאמור, המתחם של 6 עד 18 חודשי מאסר בפועל נראה לי הולם במקרה של יידוי אבן ללא שימוש בקלע, ועל כך יש להוסיף גם מאסר מותנה מרתיע. השאלה הנשאלת היא כיצד השימוש בקלע אמור להשפיע על המתחם, אם בכלל."

20. אם כן, מהו מתחם הענש הראוי בגין מעשיו של הנאשם כמפורט בפרט האישום הראשון? לעניין זה יפים דבריו של נשיא בית המשפט הצבאי לערעורים בעד"י ת' 27001/15 וס' 2725/15 **התוב"נ' קאסם אבו מאריה וערעור שכנגד** –

"זאת ועוד, גם אם התביעה מצאה לנכון לשכן מספר מעשים של יידוי אבנים תחת גגו של סעיף עבירה אחד, על ביהמ"ש לתת ביטוי ראוי למספר המקרים בהם בוצעה העבירה. מדובר בנסיבה משמעותית ביותר, שכן, אינו דומה מי שמעיד בהזדמנות אחת למי שזריקת האבנים הפכה עבורו לנהוג."

21. לחומרה יש להתחשב בריבוי מעשי יידוי האבנים והחפצים וביצועם בצוותא וכי מעשיו של הנאשם נמשכו לאורך תקופה של כשנתיים, אף לאחר שבגר. מן הצד השני, נסיבות ביצוע העבירות אינן מפורטות בכל הנוגע למרחק ממנו יודו האבנים וגודלן לגבי חלק מהעבירות; כי האבנים יודו לעבר כוחות הביטחון שלבטח היו מצוידים באמצעי מיגון שונים וכי לא נגרמו נזקים. נוכח כל האמור ולאחר שהנחתי לנגד עיניי היות הנאשם קטין בביצוע חלק גדול מן המעשים, הריני לקבוע כי **מתחם העונש הראוי בגין פרט אישום זה בנסיבות תיק זה, צריך להיות 6-30 חודשים לריצוי בפועל לצד מאסר מותנה.**

פרט האישום השני - זריקת אבנים לעבר רכבים נוסעים

22. בעד"י 2256/13 מוחמד שאמי נ' התוב"צ [פורסם בנבו] (אשר הוגש על ידי התביעה) נקבע לגבי מתחם העונש ההולם בעבירת יידוי אבנים לעבר רכב נוסע כדלקמן –

"בפסיקה הרבה שהצטברה בתחום זה ניתן למצוא מנעד רחב של עונשים בגין יידוי אבנים.

יש עונשי מאסר בפועל בני ימים או שבועות ספורים – בעיקר כשמדובר בקטינים, וביידוי אבנים לעבר כוחות הביטחון או רכב צבאי (ראה עד"י 2891+2892/06 התוב"ץ נ' אבו האשם [פורסם בנבו, 13/8/2006] – על בני 13 ו-14 נגזר חודש מאסר בפועל בגין יידוי אבנים לעבר חיילים, לרבות פגיעה בחזהו של אחד החיילים); ע"פ 5026/12 פלוני נ' מ"י [פורסם בנבו, 10/2/2013] – בו נגזרו 45 ימי מאסר על נאשם בן 17 וחצי בגין יידוי אבנים לעבר מכונית סיוור).

לעומתם, ניתן למצוא פסיקה שהטילה 4-9 חודשי מאסר בפועל, כשלא נגרם נזק (ע"פ 1777/11 פלוני נ' מ"י [פורסם בנבו, 2/6/2011] – בו הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל על בגיר ועל מי שהיה קרוב לבגירות); ב-ע"פ 6973/06 אסעד הייב נ' מ"י [פורסם בנבו, 12/11/2007] – נגזרו 9 חודשי מאסר בפועל, לאחר משפט הוכחות, בגין השלכת אבן לעבר רכב אזרחי; ע"פ 5135/01 מרדכי אמזלג נ' מ"י [פורסם בנבו] [פורסם בפדאור, 11/10/2001] – המערער השליך אבן לעבר רכב שבו נהג ערבי, ונדון ל-6 חודשי מאסר בפועל.

כפי שעולה מסיכום פסיקת בתי המשפט באזור, כיום העונש המקובל בגין עבירת יידוי אבנים לעבר רכב אזרחי בלא נזק, הוא כ- 4-6 חודשי מאסר בפועל (ראה למשל הנתונים בתיק ניהודה) 4693/10 עלאא וראסנה [פורסם בנבו]; וכן ריכוז נתונים בתיק יהודה 5367/08 שאדי חלאיקה; וב-עד"י 2594/12 נסים עלאמה [פורסם בנבו].

ולבסוף, ניתן למצוא גם התייחסות (ישנה במקצת) של בית המשפט הצבאי לערעורים לכך, שהעונש הראוי ליידוי אבנים לעבר כלי רכב נוסעים צריך להיות 10-12 חודשים בפועל (עד"י אייו"ש 03/xxx אלאטרש). בפסק הדין ב-ע"פ 5402/12 אבו חדיר נ' מ"י (פורסם בנבו, 18/2/2013) נדון נאשם, שהשליך אבן יחד עם אחרים, ופגע ברכבת הקלה בירושלים. כיוון שהמערער היה בגדר שזה מקרוב חצה את גיל הקטינות, ונמצא כי היו לו סיכויי שיקום טובים, בית המשפט העליון הקל בעונשו, ובמקום 18 חודשי מאסר בפועל, גזר עליו 12 חודשים. על מעורבים אחרים במעשה נגזרו 45 ימי מאסר בלבד.

כפי שכתבתי גם בעבר (ראה [תיק יהודה 4693/10 עלאא וראסנה](#) [פורסם בנבו]), עבירה של יידוי אבנים לעבר כלי רכב אזרחיים הנוסעים בכביש היא עבירה חמורה ומסוכנת מאד (ראה גם [עד"י 277/03 מוצטפא אל אטרש](#) [פורסם בנבו]; וכן [עד"י 2084/08 ג'סאן שואמרה](#), [פורסם בנבו], שם נכתב כי יידוי אבנים הוא מן העבירות החמורות ביותר שבספר החוקים; וראה דברים שכתב בית המשפט העליון ב- [ע"פ 5026/12 פלוני נ' מ"י](#) [פורסם בנבו] המוזכר לעיל). כשאבנים מושלכות לעבר מכונית בלתי מוגנת הנוסעת במהירות, הנהג והנוסעים עלולים להיפגע ישירות מן האבן המוטחת בהם בעוצמה; אם הנהג יאבד את השליטה במכוניתו עלולה להיגרם התנגשות או התהפכות הרכב לצד הכביש."

23. נוכח האמור ונוכח כך שמעשי העבירה בוצעו בצוותא במספר הזדמנויות שונות, ממרחק של כ-15 מטרים, אך לא נגרמו נזקים ואף לא ידוע לנו מה גודלן של האבנים שנזרקו וכמה נזרקו, אני מוצא לקבוע כי מתחם הענישה ההולם בגין מעשים אלו צריך לעמוד על 6-24 חודשים בפועל.

פרט האישום השלישי – ניסיון להשליך בקבוקי תבערה

24. בתיק שומרון 1057/16 התוב"צ נ' סלאם סלים סקרה כב' סגנית הנשיאה, סא"ל הילית ביבר את רמת הענישה בעבירה של השלכת בקבוקי תבערה וקבעה כך –

"פסיקה אשר ניתן ללמוד ממנה את מתחם הענישה ההולם בעבירות של יידוי בקת"ב: ראה למשל: [ע"פ 3582/13 סעד ואח' נגד מדינת ישראל](#), [פורסם בנבו] שם דובר ביידוי בקת"בים לעבר מחסום צה"ל ממרחק של 10-20 מטרים והתלקחותם של הבקת"בים, וביהמ"ש קבע כי מתחם הענישה בעבירות ממין זה עומד על 24-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל; [תיקי יהודה 4021/10 ו-4022/10 התוב"ץ נ' ערמאן + זידאן](#), בהם נגזרו על הנאשמים עונשים של 40-45 חודשי מאסר לריצוי בפועל במסגרת הסדרי טיעון, בגין עבירה של יידוי בקת"ב לעבר רכב, כאשר חלקו הקדמי של הרכב – מכסה מנוע, מגבים, התלקחו כתוצאה מהיידוי, וגם נפגעה השמשה הקדמית; [עד"י 4562/08 פועון נ' התוב"ץ](#), [פורסם בנבו] שם דובר ביידוי בקת"בים לעבר גיפים צבאיים שכלל פגיעה באחד הרכבים, וכן בעבירה של חברות בהתאחדות בלתי מותרת. ביהמ"ש הקל עם הנאשם, צעיר בן 18, לכדי 30 חודשים בפועל רק משום שיקולים של אחידות הענישה; [עד"י 3848/08 אלענקאוי נ' התוב"ץ](#), [פורסם בנבו] שם נגזרו 23 חודשי מאסר לריצוי בפועל על מי שיידה בקבוקי תבערה אל עבר כלי רכב שנעו בציר ראשי. ביהמ"ש ציטט את דברי ביהמ"ש העליון [בע"פ 4264/99](#) [פורסם בנבו] שהתייחס לזריקת בקבוקי תבערה באומרו - "הבערת אש, אדם יודע תחילתה,

סופה אינו ידוע. נקל לשער מה היה קורה לו אחזה אש באותו שומר שהיה בעמדת השמירה ומה לנו שנעריך. אכן, אדם העושה מעשה קשה כמעשהו של המערער ראוי לו שיישא בעונש קשה"; אמנם המקרים שהובאו לעיל עניינם באירועים בהם היה יידוי בקת"ב לעבר רכב או של פגיעה או התלקחות של הבקת"ב, אולם ככלל לציין שעבירה של יידוי בקת"ב כשלעצמה מקבלת לרוב מענה ענישתי שהינו סביב 18-24 חודשים לריצוי בפועל, גם כאשר לא קיימות נסיבות חומרה מיוחדות."

לעניין זה ראה גם את [תיק יהודה 6765/14 התוב"צ נ' והיב עלק](#) [פורסם בנבו].

25. נוכח האמור לעיל בנוגע לרמת הענישה הנוהגת בעבירת השלכת בקבוקי תבערה, ונוכח כך שבמקרה דנן, הנאשם היה שותף למעשה לעבירה שלא הושלמה וכי לא נגרמו נזקים, סבורני כי **מתחם העונש ההולם בנסיבות אלה בגין פרט אישום זה זו הינו 8-20 חודשים לריצוי בפועל.**

פרט האישום הרביעי – יידוי אבנים לעבר חיילים

26. גם כאן, כפי שפורט לעיל, מאחר שמדובר ביידוי אבנים לעבר חיילים שהיו מצוידים לבטח בצידוד מיגון ומשלא נגרמו נזקים, הריני לקבוע כי **מתחם העונש ההולם בגין מעשה זה עומד על 6-18 חודשים לריצוי בפועל** (ראה עניין פיומי המוזכר לעיל).

27. לעניין רמת הענישה הכללית בתיקים מעין זה ואף חמורים ממנו, מצאתי לסקור מספר פסקי דין העוסקים בנאשמים שנכשלו בביצוע סדרת עבירות שמטרתן לפגוע באנשי כוחות הביטחון ובאזרחים, הכוללות ידוי אבנים, השלכת בקת"בים וירי -

א. [בע"פ 7517/15 מדינת ישראל נ' מוחמד עביד](#) [פורסם בנבו] נגזרו עונשים שנעו בין 82-30 חודשים לריצוי בפועל על ארבעה נאשמים שהיו שותפים להשלכת בקבוקי תבערה ואבנים לעבר מקומות שונים בעיר ירושלים, לעבר אנשים ורכבים. נגרמו נזקים כבדים למבנים ולכלי רכב כתוצאה מהשלכת בקבוקי התבערה.

ב. [בע' 2012/11 התוב"צ נ' מוחמד בדר](#) [פורסם בנבו] הוטלו 52 חודשי מאסר על נאשם שביצע עבירות של ירי לעבר אדם, זריקת אבנים וידוי בקבוקי תבערה במספר רב של הזדמנויות, הכל במסגרת חברות בחוליה צבאית שנמשכה עד ליום מעצרו. בערכאה הראשונה הוטלו על הנאשם 42 חודשים. הנאשם היה קטין בעת ביצוע חלק מהעבירות.

ג. [בע"פ 6861/16 פלוני נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו] אישר בית המשפט העליון עונש של 45 חודשים שהושת על נאשם אשר הורשע בכך שבמסגרת חברות בארגון עוין עסק בהשלכת בקבוקי תבערה, אבני תבערה (הנאשם וחבריו היו טובלים גרביים ובתוכן אבנים בתוך דלק ולאחר שמדליקים את הגרב ובתוכה האבנים, משליכים אותה לעבר המטרה) ואבנים לעבר כוחות הביטחון לאורך פרק זמן של כשנתיים. הנאשם היה קטין בביצוע חלק מהעבירות ואף נגרמו נזקים לרכוש כתוצאה מהמעשים.

ד. בע' 1492/12 התוב"צ נ' מוג'אהד חאמד ואחרים [פורסם בנבו] הוחמרו העונשים שהוטלו על שלושה נאשמים בגירים צעירים שעברו עבירות של יידוי אבנים, בקת"בים, ירי לעבר אדם ועוד, כמפורט להלן-

נגד חאלד עבד אלרזאק חאלד חאמד, הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו זריקת אבנים לעבר כוחות הביטחון בכ- 10 הזדמנויות שונות, ייצור רובה מאולתר, וירי בחמש הזדמנויות מאותו רובה מאולתר, שלוש פעמים לעבר מגדל שמירה, ופעמיים לעבר גיפ צבאי. בערכאה הראשונה נגזרו עליו 3.5 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בשיעור 3,000 ₪. עונשו של נאשם זה הוחמר בבית המשפט לערעורים ל- 4.5 שנות מאסר בפועל.

נגד מג'אהד מחמוד ג'ומעה חאמד, הוגש כתב אישום מתוקן בו יוחסו לו עבירות של חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת, סחר בציוד מלחמתי, זריקת חפץ מבעיר, ארבע עבירות של ירי לעבר בני אדם, וניסיון לסחר בציוד מלחמתי אשר כלל מספר כלי נשק התקפיים. הוטלו עליו 7 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בשיעור 3,000 ₪. עונשו של נאשם זה הוחמר בבית המשפט לערעורים 9 שנות מאסר לריצוי בפועל.

נגד מחמד עומר אלגני חאמד, הוגש כתב אישום מתוקן בו הודה ולפיו יוחסו עבירות של זריקת חפצים לעבר בני אדם במספר רב של הזדמנויות, זריקת חפץ מבעיר, חמש עבירות של ירי לעבר בני אדם, עבירה נגד הסדר הציבורי בכך שעקב אחרי שלושה תושבי האזור, שנחשדו בשיתוף פעולה עם השלטונות, ויצור שישה בקבוקי תבערה. הוטלו עליו 4 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בשיעור 3,000 ₪. עונשו הוחמר בבית המשפט לערעורים ל- 62 חודשים לריצוי בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

28. אשר לנסיבות הקשורות בעושה, יצוין כי מדובר בנאשם בן 19 שנים ומספר חודשים, הסובל מקשיים רגשיים מסוימים כעולה מדברי אביו ומהמסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי ההגנה. הנאשם אף קיבל בעבר טיפול תרופתי. עוד למדתי מדברי אביו של הנאשם, כי הנאשם סבל מקשיים בהתפתחות ומקושי בהשתלבות חברתית. דברים אלה מוזכרים אף בחוות הדעת הפסיכיאטרית לצד הסטוריה של קשיי למידה והפרעות התנהגות מגיל צעיר. בחוות דעת זו צוין גם, כי ייתכן שהנאשם סובל מקשיים קוגניטיביים. אביו של הנאשם הדגיש כי לאחר שחרורו מהכלא, הוא ידאג לשיקומו של הנאשם ולכך שיקבל טיפול מתאים.

29. גם אם הנאשם אינו קטין עוד, הרי שבשל נסיבותיו האישיות והרפואיות אין לסתום את הגולל על שיקולי השיקום ויש לקחת זאת בחשבון בעת גזירת עונשו. יודגש, כי אביו של הנאשם התחייב כי ישגיח על בנו וכי יטפל בו בכל מה שיידרש על מנת לסייע לו ולשקמו. להתחייבות זו של האב מצאתי להעניק משקל נכבד בעת גזירת העונש הכולל על הנאשם.

30. נוסף על האמור, יש לקחת בחשבון את עברו הנקי של הנאשם ואת העובדה כי הודה בכתב אישום המתוקן. לדעתי, טמון בכך אלמנט של לקיחת אחריות על מעשיו.

31. כמו כן, ראיתי לתת דעתי לחלקו של הנאשם בביצוע מעשי העבירה. לא עולה מעובדות כתב האישום כי הנאשם הוא שזים את ביצוע המעשים או שהיה הדומיננטי בחבורה או שהיה שותף לתכנונם.

32. בהינתן מכלול השיקולים אשר פורטו לעיל ורמת הענישה הכללית, מצאתי להקל בעונשו של הנאשם ולשים את הדגש על עונש מרתיע צופה פני עתיד וזאת מתוך רצון למזער את הנזק שנגרם לנאשם כתוצאה מכליאתו ולהותיר סיכוי ממשי לשיקומו. לפיכך, הריני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים –

- א. 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.
- ב. 18 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך 5 שנים מיום שחרורו לא יעבור הנאשם עבירה לפי [תקנות 58, 59](#) לתקנות ההגנה [שעת חירום], ייזוי חפצים או כל עבירה שעניינה סיכון חיי אדם, עיסוק באמל"ח, או כל עבירה נגזרת לאלה.
- ג. קנס בסך 5,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום שחרורו של הנאשם ממאסרו ויהווה תנאי לשחרור. (מס' שובר קנס: 0000414715).

ניתן היום, 08 במרץ 2017,

בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

סמזר שגוג 4126/16-54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה